

Inatsisartut Ilaqtariinnermut ataatsimiititaliaat

Ilaqtariinnermut ataatsimiititaliap siunnersuummik UK 2009/126 suliarinninnera

Naartunermi, meerartaarnermi meeravissartaarnermilu sulinggifteqartarneq ullormusiaqatarnerlu pillugit siunnersuutip suliarineqarnera pillugu Ilaqtariinnermut ataatsimiititaliap apeqquteqaataanut atatillugu makku ilisimatitsissutigineqassapput:

1)

Kalaallit Nunaanni piffissat erninermi sulinggifteqarfiusartut, pissutsit assigiinngikkaluartut, nunani avannarli nunanut allanut nallersuussinnaanngorlugit Naalakkersuisut qaqugu sivitsorniarpaat?

1-mut akissut

Ernereermermi sulinggifteqartarnerit aaqqissuunneqarneri, tassunga ilanngullugit sulinggifteqarnerit sivilissusilerneqartarneri nunani avannaamioqatitsinni assigiinngitsorujussuupput.

Nunat avannaamioqatitaa Isumaginninnikkut tunngasut pillugit nittartagaa www.nordsoc.org innersuussutigalugu nunani avannarlerni ernereermermi sulinggifteqartarnerit pillugit makku ilisimatitsissutigineqarsinnaapput:

- Finland: Anaanaasup sulinggifteqarfissai ullut minnerpaamik 105-pput, ataataasumut minnerpaamik ullut 18, kiisalu angajoqqaanut ullut 158 (anaanaasumut imaluunniit ataataasumut)
- Sverige: Angajoqqaat tamarmik immikkut minnerpaamik ulluni 60-ini sulinggifteqarsinnaatitaapput; angajoqqaat katillugit ulluni 240-ni sulinggifteqarsinnaatitaapput. Naartusut ernivissartik ullunik 60-inik sioqqullugu ullormusiaqarlutik sulinggifteqarsinnaapput.
- Norge: Angajoqqaat tamakkiisumik pisartagaqarlutik sapaatip akunnerini 46-ini sulinggifteqarsinnaatitaapput imaluunniit sapaatip akunnerini 56-ini 80 %-it tungaannut pisartagaqarlutik. Ernivissaq sapaatip akunnerinik 3-nik sioqqullugu ernernerullu kingorna sapaatip akunneri 6-it anaanaasup sulinggifteqarfissarai. Sapaatip akunneri 10-it ataataasup sulinggifteqarfissaralugit. Sapaatip akunneri sulinggifteqarfissat sinneruttut angajoqqaat akunnerminni aveqatigiissavaat.

30. oktober 2009
Sags nr.
2009-020755
Dok.nr. 248070

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 55 05
E-mail: in@gh.gl

- Danmark: Meeqqamut ataatsimut katillugit sapaatip akunneri 52-it angullugit sivilissuseqarsinnaavoq, angajoqqaanut tamanut immikkut. Piffissani sulinnigiffeqarfiusuni tamani akissarsiortunut sapaatip akunneri minnerpaamik 8-sut sulinnigiffeqarfiusarput allanullu minnerpaamik sapaatip akunneri 13-it. Inatsisit malillugit sulinnigiffeqarnerit tassaasarput sulinnigiffeqarnerit, piginnaatitaaffiusut, sulinnigiffeqarsinnaatitaanermut piumasaqaatigineqartut naammassineqarsimatillugit. Angajoqqaat tamarmik immikkut inatsisit naapertorlugit meeqqamut ataatsimut ataasiaannarlutik sulinnigiffeqarsinnaatitaapput. Kisianni namminersorlutik suliffiutillit kittaartumik sapaatip akunneri 52-it angullugit sulinnigiffeqarsinnaatitaapput, taamaallaat piumasaqaataalluni sulinnigiffeqarnerup minnerpaamik sapaatip akunnerini 13-ini ataannartumik pisarnissaa.
- Island: Anaanaasoq ulluni 90-ini sulinnigiffeqarsinnaatitaavoq. Ataataasoq aammattaaq ulluni 90-ini sulinnigiffeqarsinnaatitaavoq. Tamatuma saniatigut angajoqqaat ulluni 90-ini sulinnigiffeqarsinnaatitaapput.
- Savalimmiut: Sivilunerpaamik sapaatip akunnerini 26-ini sulinnigiffeqartitsisoqartarpoq, taakkunannga sapaatip akunneri 4-8-it ernivissaq sioqqullugu tunniunneqarsinnaallutik.

Oqaatigineqartariaqarpoq, nunani avannarlerni piffissarititaasut assigiinngissitaartorujussuusut. Aammattaaq anaanaasumut, ataataasumut angajoqqaanullu tamanut piffissaq sulinnigiffeqarfiusartoq nunamiit nunamut assigiinngitsorujussuulluni.

Naalackersuisut maannangaaq erneernerup kingorna sulinnigiffeqartarnerit sivilissuiffiginissaannut pilersaaruteqanngillat.

2)

Ulloq 1. januar 2010 inatsisip atuutilerfissaatut naatsorsuutigineqartoq sioqqullugu kommunini suliassanik ingerlatsisartunut pikkorissartitsinernik neqeroorutininik tigussaasunik sunik Naalackersuisut pilersaaruteqarpat?

2-mut akissut

2010-imut Aningaasanut inatsisissami konto pingaarneq 30.01.03 naapertorlugu, Isumaginninneq pillugu pikkorissartitseqqinnerit ilinniartitseqqiinerillu, Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfik ilaatigut isumaginninnermut tunngasuni inatsisilik atuutsilerneq pillugu pikkorissaasarpoq.

Naartunermi, erninermi meeravissartaarnermilu sulinnigiffeqartarneq pillugu inatsisissap nutaap atuutsinneqarnissaa pillugu pikkorissartitsinissamik pilersaarusiornissamut inatsisip akuerineqarnissaa utaqqeqqaarneqassaaq. Isumaginninnermili Naalackersuisoqarfiup inatsit akuerineqariarpat kommunini sullissisartut piaartumik pikkorissartinneqarnissaat naatsorsuutigaa. KANUKOKA kommunilu tamanna pillugu attaveqarfigineqareerpata ullussaa aalajangiiffigineqassaaq.

3)

Saqqummiussissummi oqaatigineqarpoq, issuaaneq aallartippoq: **"Inatsisissatut siunnersuutikkut meeqqamik najugaqatiginngisaminnik meeravissiartaartut meeqqap angajoqqaavisut sulinggiffeqarsinnaatitaalerlutillu ullormusiaqarsinnaatitaalerput"**, issuaaneq naavoq. Naalakkersuisunut ilaasortap nassuiarsinnaavaa minnerunngitsumik meeqqamik najugaqatiginngisamik meeravissiartaarneq qanoq paasineqassanersoq?

3-mut akissut

Tamanna imatut paasineqassaaq, meeravissiartaartut, meeqqap meeravissiartaarinerata nalaani suli meeraq nuunngikkaluartoq, angajoqqaarsiat angajoqqaaviit assigalugit sulinggiffeqarnissamut ullormusiaqarnissamullu piginnaatitaaffeqartut. Meeravissiartaartut meeqqap meeqqalluunniit arlaliuppata taakkua Kalaallit Nunaata iluani aaneqarnerini sapaatip akunnera ataaseq sulinggiffeqarsinnaatitaapput, meeqqap meeqqalluunniit arlaliuppata taakkua Kalaallit Nunaata avataani aaneqarnerini sapaatip akunneri pingasut sulinggiffeqarsinnaatitaapput. Malittarisassat taakkua aamma angajoqqaarsiat angajoqqaavittut isigineqarnissaannut naleqqersuussinerupput, taamaalilluni meeqqamik aallernermi piffissaq atorneqartoq ernereernerup kingorna sapaatip akunnerini 15-ini aamma 19-ini sulinggiffeqarfissanut ilanngartuutaassanani.

4)

Piniartunut, taakku namminersortutut isigineqarsinnaammata, nuliaasut pisinnaatitaaffiisa pisussaaffiisalu erseqqissarneqarnissaat Naalakkersuisunut ilaasortap pissutissaqartippaa?

4-mut akissut

§§ 32 – 34 Namminersorlutik inuussutissarsiortut katissimasamillu inooqatigisamilluunniit ikiorteqartut ullormusiaqarsinnaatitaanerannut tunngasuupput. Piniartut nuliai aalajangersakkanut taakkununga attuumassuteqarmata, aalajangersakkat allanngortinnissaat pisariaqanngitsutut nalilerneqarput.

5)

Angut naartusumik najugaqatilik, inatsisitigulli meeqqamut ataataanngitsoq, sulinggiffeqarsinnaatitaanersoq Naalakkersuisunut ilaasortamut nassuiaateqarfigeqquarput.

5-mut akissut

Tassani oqaatigineqassaaq, tassalu sulinggiffeqarsinnaatitaaneq angajoqqaajunermut tunngatinneqarmat. Angajoqqaanngorneq piginnaatitaaffinnik pisussaaffinnillu malitseqartarpoq, assersuutigalugu pilersuisussaataitanermik. Angut, meeqqap inunngornerata nalaani meeqqap anaananik najuisoq, meeqqamullu ataataanngitsoq, meeqqap inuuneranut pingaaruteqartussatut, naatsorsuutaanngilaq.

6)

Sooq angut meeqqamut inatsisitigut ataataasoq sulinngiffeqarsinnaanersoq, kisiannili angut meeqqap anaanaanik najugaqateqavissoq sulinngiffeqarsinnaannginnersoq Naalakkersuisunut ilaasortamut nassuiaateqarfigeqquvarput?

Immikkoortoq 5-imi akissutigineqartoq innersuussutigineqarpoq).

7)

Inatsisartut Inatsisileriffiata siunnersuutip oqaasertalersorneqarnerata pitsaanerulersinneqarsinnaaneranut siunnersuutitalimmik inatsisilerineq eqqarsaatigalugu allakkiorsimavoq. Tamatumani ilaatigut siunnersuummi § 19, imm. 3 aamma 4-mut § 25-imullu. Tamanna tunngavigalugu aappassaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuuteqarnissaminik Naalakkersuisunut ilaasorta eqqarsaateqarpa?

Ad 7)

Aap, suliap aappassaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuuteqassaaq. Aalajangersakkanut allannguutissatut siunnersuutissap, Inatsisiliortunit oqaaseqaateqarfigineqartut saniatigut, § 14, imm. 1-imut aamma allannguutissatut siunnersuut ilanngunneqassaaq, taamaalilluni sulinngiffeqarnermut killissarititap annerpaamik sapaatip akunnerini 5-ni sivissuseqarnera peerneqarluni.

8)

Inatsisartut Inatsisileriffiata taamatutaaq siunnersuummut nassuiaatini ersernerluttunik assigiinngitsunillu paasineqarsinnaasunik arlalinnik tikkuagaqarpoq, soorlu aamma annertuutigut nassuiaatit inatsisissami oqaasertanik itisileriffiunngitsut imaluunniit siusinnerusukkut malittarisassanut taakkungalugu nassuiaatinut innersuussiinnartarlutik, tamannalu inatsimmik atuisussanut inatsillu tunngavigalugu suliassanik ingerlatsisussanut ikiuutaavallaarnaviarani. Tamanna Naalakkersuisunut ilaasortap qanoq iliuuseqarfiginiarpaa?

8-mut akissut

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaasiarineqartunut Inatsisiliortut oqaaseqaasiaat pillugit makkua itisileriffineqarsinnaapput:

§ 7, imm. 6-imut oqaaseqaasianut ilanngunneqarsinnaavoq:

Naleqquttumik allamik suliffeqarneq imatut paasineqassaaq suliffik maannakkut suliffigisamut assingusoq, tassa siullertut qularnaarneqassammat, suliffigisaq nakorsap nalliiinera malillugu, imm. 4 naapertorlugu naartumut imaluunniit naartunermut ajoqutaasumik tamatuma kinguneqannginnissaa.

Taamatut periuseqarnerup ajoqutissartaqarneranik, Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfik nalaataqarnikuunngilaq.

§ 19, imm. 2-mut oqaaseqaatigineqartunut ilanngunneqarsinnaavoq:

Assingusumik ilinniartitsineq ima paasineqassaaq, tassalu ilinniartitsinermut pineqartumut malittarisassat aalajangersarneqarsimasut saniatigut assingusumik ilinniartitsineq.

§ 40, imm. 2-mut oqaaseqaatigineqartunut ilanngunneqarsinnaavoq:
Ullormusiaqartup ullumininnguit ingerlanerini ullormusiaminik assersuutigalugu imigassamut nunguutsilluni atuinissaa ernumanaateqarpat, taamaalilluni ilaqtariit ullormut pisariaqartitanik pisiutissaarullutik, taava ullormusiat nerisassatut tunniunneqartassapput. Ilaqtariit meerartaasa aningaasanik tunniussisoqarneranut atatillugu ajornartorsiulinnginnissaat imaluunniit paarinerlunneqannginnissaat, Kommunalbestyrelsip qularnaassavaa. Meeqqap atugai, tamatigut salliutinneqassapput.
Aalajangersagaq tamanna pisortanit ikiorsiissutit pillugit inatsisartut peqqussutaanni aalajangersakkanut assingusunut assinguvoq.

Qulaani ilassutigineqartut/itisiliinerit inatsisartut inatsisissaata, suliarineqarnerani ilanngunneqassapput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Maliina Abelsen